
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ОХОРОНІ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

*Лебедєв Ігор Олегович,
курсант 3-го курсу факультету податкової міліції
Національного університету державної
податкової служби України*

Проблема охорони навколишнього середовища та відновлення порушеного природного балансу тривалий час займає перші позиції серед глобальних проблем світу, які потребують негайного вирішення. Парниковий ефект, глобальне потепління, озоніві дірки, зникнення цілих видів тваринного і рослинного світу та багато іншого, що змушує не без жаху замислитися про майбутні перспективи і сценарії життя нашої планети. Слід зазначити, що дана проблема є особливо актуальною і потребує вирішення не на рівні певної окремої держави або регіону, а в масштабах всієї планети, вимагає об'єднання зусиль усіх країн світу, чітких і координованих дій міжнародних урядових і неурядових організацій. Роль останніх важко переоцінити, адже їх діяльність займає вагому частку від загального вкладу міжнародної спільноти в охорону навколишнього середовища.

Дослідженням питань пов'язаних з міжнародними відносинами у сфері охорони навколишнього середовища та участю в них неурядових організацій займалися такі вітчизняні науковці як Чичварин В.А., Колбасов О.С., Чернявська Л.Н. та ін.

На думку авторів, у світі існує близько трьох сотень міжнародних неурядових організацій (МНУО), які проводять різні наукові дослідження впливу

діяльності людини на клімат, атмосферу, гідросферу, ґрунти, рослинний і тваринний світ, роботи в галузі біологічних і генетичних наслідків забруднення навколишнього середовища. Серед них такі, як Міжнародна спілка охорони природи, природних ресурсів (WCU), яка була заснована ще в 1948р.; Всесвітній фонд дикої природи (WWF), заснований в 1961р.; Римський клуб, заснований у 1968р.; Зелений світ (Greenpeace), заснований канадським середовища (1983р.), Міжнародні організації «Безпечна охорона здоров'я» (HCWH), Друзі Землі (FOEI), та багато інших [1].

Статут ООН не дає визначення неурядових організацій. Але ст. 71 Статуту та резолюція ЕКОСОП ООН 1996/31 «Консультативні відносини між ООН і неурядовими організаціями» від 25 липня 1996 р. регулюють певною мірою відносини організації з МНУО. Зокрема, у ст.71 Статуту ООН йдеться про те, що: «Економічна та Соціальна Рада уповноважується проводити необхідні заходи для консультацій з неурядовими організаціями, що зацікавлені у питаннях, які входять до її компетенції» [2]. У зв'язку з цим міжнародні неурядові організації досить часто залучаються до вирішення питань щодо захисту екологічних прав, інколи навіть набувають ролі міжнародних експертів у відповідних галузях. Міжнародні конференції також не проводяться без залучення і запрошення МНУО.

Діяльність МНУО у міжнародному праві регулюється лише частково, відсутні чіткі вимоги щодо їх створення. Найбільш ґрунтовним джерелом регіонального характеру виступає Європейська конвенція про визнання правосуб'єктності МНУО від 24 квітня 1986р. Конвенція застосовується до асоціацій, фондів, приватних інститутів, які охоплюються поняттям неурядова організація, і відповідають загальним вимогам, а саме:

1. Мають носити некомерційний характер;
2. Бути заснованими і діяти відповідно до законодавства своєї країни;
3. Мають реальні організаційні структури у своїй державі або за кордоном;
4. Поширюють свою діяльність мінімум ще на дві країни [3].

Міжнародні неурядові організації характеризуються широкою мережею локальних представництв і філій, високим ступенем взаємодії з державними органами і організаціями, особливо на національному рівні. Їх діяльність включає в себе ініціювання парламентських слухань з проблем довкілля, розробку законопроектів, програм з раціонального використання природних ресурсів, інформування і природоохоронна пропаганда, природоохоронні акції, екологічна освіта і виховання, вирішення регіональних проблем тощо [4].

Отже, роль МНУО в охороні навколишнього природного середовища колосальна. Вони спрямовують свою діяльність на вдосконалення міжнародного та національного законодавства з питань захисту природи, намагаються донести до свідомості суспільства необхідність нагального і серйозного вирішення проблем стосовно стану навколишнього середовища, тим самим роблячи все для рятування нашого майбутнього і збереження належних та безпечних умов життя на Нашій, поки що «Голубій» та «Зеленій» планеті Земля.

Література:

1. Заверуха Н.М., Серебряков В.В., Скиба Ю.А. Основи екології. – К.: Каравелла, 2006. – 368с.;
2. Міжнародний статут ООН від 26.06.1945р.
3. Європейська конвенція про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій від 24 квітня 1986р.
4. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. – М.: Дело, 1998. – 272с.;